Organisation og Politik
Børne- og Ungdomsforvaltningen

Notat

Opsamling på dialoger med specialskoler og -spor

19-10-2026

Sagsnummer I F2
2026 - 20383

Dokumentnummer i F2
12347990

Sagsnummer i eDoc
2026-0339189

Sagsbehandler
Sandra Agerlund

Forvaltningen har haft dialoger med specialskoler og skoler med specialspor om deres faglige og fysiske forudsætninger for at imødekomme en ændret målgruppe som led i Mangfoldige Børnefællesskaber. Notatet samler skolernes erfaringer og udfordringer med særligt fokus på de fire principper for konkrete tilpasninger af specialkapaciteten: geografisk nærhed, fysiske rammer, faglig kvalitet og økonomi.

Dialogerne viser forskellige lokale forudsætninger, men også gennemgående opmærksomhedspunkter. Flere skoler oplever allerede mere komplekse støttebehov og efterspørger kompetenceudvikling, tættere tværfaglig support og bedre muligheder for mindre og afskærmede læringsmiljøer. Flere påpeger desuden, at elever med mere komplekse behov ofte kræver mere plads.

Målgruppen
Flere skoler beskriver, at nye elever har større behov for individuelt tilrettelagte indsatser, kommunikativ støtte, personlig pleje og afskærmning. Et gennemgående opmærksomhedspunkt er børnegruppernes sammensætning. Store forskelle i kognitive, sproglige og sociale forudsætninger kræver ny måder at skabe relevante fællesskaber for alle børn. Flere skoler efterspørger derfor kompetenceudvikling, der kan understøtte en mere varieret børnegruppes deltagelse i fællesskaber for at mindske risikoen for, at enkelte børns skoledag bliver præget af individuelle forløb.

Der er erfaringer med at have flere målgrupper på samme matrikel, men endnu få erfaringer med at sammensætte grupper på tværs af de hidtidige målgrupper. Fra skoleåret 26/27 er der for første gang oprettet en skolestartergruppe med en bredere målgruppe og de første erfaringer er positive. Der er også eksempler på, at løbende tilpasning af praksis og kompetencer giver skolerne et godt udgangspunkt for at imødekomme de ændrede behov. Skolerne er fortsat i begyndelsen af omstillingen, der forventes at ske over en 5-10-årig periode, og har endnu ikke et fuldt billede af, hvad den fremtidige målgruppe vil kræve.

Geografisk nærhed

Organisation og Politik
Gyldenløvesgade 15
1600 København V

Flere skoler fremhæver, at et skoletilbud tæt på hjemmet kan lette forældresamarbejdet, da forældrene oftere kommer på skolen. Kortere afstand kan også give flere elever mulighed for selv at transportere sig til og fra skole, og det kan understøtte, at børnene bliver mere selvhjulpne. Andre skoler peger på, at forældrene i dag også efterspørger de specialiserede bydækkende tilbud, hvor der længere fra hjemmet og transport.

Dialogerne belyser desuden betydningen af nærhed til almenmiljøet. Skoler med specialspor fremhæver muligheden for at give børn en tryg base og gradvis adgang til almenfællesskaber. Flere skoler understreger dog, at geografisk nærhed ikke i sig selv skaber deltagelsesmuligheder. For børn med omfattende behov for ro og afskærmning kan placeringen tæt på almenområdet være belastende.

Dialogerne viser, at hensynet til nærhed skal afvejes med behovet for specialisering, og at en mere mangfoldig målgruppe kan betyde, at der er behov for at kompetenceopbygge på specialområdet Det relevante tilbud afhænger både af placeringen og af, om barnet kan få den nødvendige støtte og efterspørgsel af specialiserede støttemuligheder.

Fysiske rammer
Behovet for mindre undervisningsmiljøer, birum og mulighed for afskærmning går igen i dialogerne. Skolerne fremhæver, at børnene både skal kunne trække sig til rolige omgivelser og deltage i større fællesskaber. Flere beskriver desuden udfordringer med adgangsforhold, akustik, plejefaciliteter og sikring af udearealer.

Mulighederne for at tilpasse de eksisterende rammer varierer. Nogle skoler vurderer, at behovet for mindre lokaler og birum kan understøtte den fremtidige opgave, hvilket kan øge antallet af m2 pr. barn, og dermed reducerer et tilbuds samlede elevtal. På andre skoler begrænser almindelige basislokaler og manglende afskærmning mulighederne for at imødekomme mere omfattende støttebehov. Skoler med specialspor påpeger, at fælles brug af almenskolens faciliteter giver en vis fleksibilitet, men at mulighederne afhænger af børnegruppens behov.

Flere skoler fremhæver, at elever med mere komplekse støttebehov ofte kræver mere plads til bl.a. mindre grupper, afskærmning og pleje. En bredere målgruppe på samme matrikel kan desuden kræve intern opdeling i flere afdelinger eller specialiserede miljøer. Den reelle kapacitet skal derfor ses i sammenhæng med lokalernes anvendelig for målgruppen.

Faglig kvalitet
Skolerne har specialiserede kompetencer, men fremhæver, at der er behov for ny kompetencer, når målgruppen bliver bredere. Flere efterspørger kompetenceudvikling i undervisning af børn med lavere kognitivt funktionsniveau, alternative kommunikationsformer,

struktureret pædagogik og sanseregulering. For nogle medarbejdere indebærer udviklingen et væsentligt skifte i opgaven og de faglige mål, undervisningen tilrettelægges efter.

Der efterspørges også lettere og hurtigere adgang til fysio- og ergoterapi, socialfaglig støtte og professionel supervision. Flere skoler peger på behov for tydeligere ansvarsdeling mellem specialtilbuddene, supporten og behandlings- og socialområdet. Det gælder både afgrænsningen af skolernes opgave og kontinuiteten i støtten omkring barnet.

Skolerne ser muligheder i fælles kompetenceudvikling og videndeling, herunder, at erfaringer fra det vidtgående specialområde bringes i spil på de øvrige specialtilbud. Samtidig fremhæves behovet for tid og ressourcer til at dele viden og omsætte den i praksis.

Dialogerne peger således på behovet for at udvikle kompetencer og support i takt med målgruppen. Der er derfor behov for at afklare, hvordan specialiseret viden kan fastholdes og anvendes i almenområdet, når flere børn skal støttes der.

Økonomi
Flere skoler oplever faldende elevtal samtidig med, at støttebehovene bliver mere komplekse. Færre elever kan begrænse mulighederne for at finansiere kompetenceudvikling, fastholde specialiserede funktioner og sammensætte relevante børnegrupper. Et mindre elevgrundlag kan udfordre at lave relevante børnegrupper samt opretholde fagrækken og den nødvendige dækning, særligt i små tilbud med elever fordelt på flere klassetrin.

I nogle tilbud beskrives konkrete økonomiske udfordringer ved et faldende elevgrundlag. Andre steder handler bekymringen om, hvordan ressourcerne kan understøtte mere omfattende støttebehov.

Dialogerne peger på behovet for at vurdere elevtal, gruppesammensætning, bemanding og lokalebehov samlet. Tilbuddets økonomiske bæredygtighed hænger tæt sammen med mulighederne for at opretholde den faglige kvalitet, som børnene har behov for.

Dialog, lokale planer og overgange
Skolerne efterspørger en tydelig retning og rettidig kommunikation om den fremtidige opgave. Forandringerne kan gøre det vanskeligere at fastholde medarbejdere og dermed de kompetencer, børnene fortsat har behov for. Flere peger også på en større ledelsesopgave i at udvikle praksis, understøtte medarbejderne og tilpasse organiseringen.

Skolerne fremhæver, at omstillingens tempo har betydning for både kompetenceopbygningen og muligheden for at opretholde fagligt og socialt bæredygtige tilbud. En gradvis omstilling kan give tid til at

udvikle praksis og organisering, mens et meget lavt elevtal undervejs kan udfordre tilbuddenes kvalitet. Der efterspørges derfor tydelige planer for børn og medarbejdere samt sammenhængende overgange, hvor nødvendig støtte og viden om barnet videreføres.